

یک دهه ارائه خدمات دارویی در

طب ایرانی

دستاوردها، چالش‌ها و افق‌های پیش رو

مؤلفین

محمد مهدی مجاهدی

آرمان زرگران

محمدحسین آیتی

سرشناسه	: مجاهدیان، محمدمهدی، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: یک دهه ارائه خدمات دارویی در طب ایرانی: دستاوردها، چالش‌ها و افق‌های پیش‌رو/مولفین محمدمهدی مجاهدیان، آرمان زرگران، محمدحسین آیتی.
مشخصات نشر	: تهران: ایران‌یان طب، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۵۸ص.
شابک	: 978-622-6175-15-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: پزشکی سنتی -- ایران -- سیاست دولت -- Traditional medicine -- Government policy -- Iran
موضوع	: داروهای گیاهی -- ایران -- Materia medica, Vegetable -- Iran
موضوع	: پزشکی سنتی -- ایران -- Traditional medicine -- Iran
موضوع	: داروها -- ایران -- سیاست دولت -- Drugs -- Iran -- Government policy
موضوع	: سیاست دارویی -- ایران -- Pharmaceutical policy -- Iran
شناسه افزوده	: زرگران، آرمان، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	: آیتی، محمدحسین، ۱۳۵۴ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷/۱۸ ی ۳م/
رده بندی دیویی	: ۶۱۰/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۰۱

یک دهه ارائه خدمات دارویی در طب ایرانی دستاوردها، چالش‌ها و افق‌های پیش‌رو

مولفین: محمد مهدی مجاهدیان، آرمان زرگران، محمدحسین آیتی

ناشر: ایران‌یان طب

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ جلد

بها: ۴۰۰۰ تومان

شابک: ۹-۱۵-۶۱۷۵-۶۲۲-۹۷۸

تلفن: ۰۲۱۸۸۹۹۶۳۵۷

www.irianteb.com

فهرست مطالب

۱- مقدمه.....	۱۱
۲- اهداف.....	۱۴
۳- تعاریف.....	۱۵
۴- تاریخچه سیاست گذاری فرآورده های طبیعی و سنتی.....	۱۵
۵- نگاهی به سیاست گذاری های موجود در حوزه فرآورده های طبیعی و سنتی.....	۱۶
۵-۱- تولید.....	۱۷
۵-۱-۱- اسناد بالادستی در حوزه فرآورده های طبیعی و سنتی.....	۲۲
۵-۲- تامین منابع مالی.....	۳۲
۵-۳- تولید منابع.....	۳۳
۵-۴- ارائه خدمت.....	۳۴
۶- نگاهی به وضعیت مدیریت در حوزه فرآورده های طبیعی و سنتی.....	۳۵
۶-۱- انتخاب دارو.....	۳۷
۶-۲- تهیه و تدارک دارو.....	۳۷
۶-۳- توزیع.....	۴۰
۶-۴- مصرف منطقی دارو.....	۴۱
۷- نقاط قوت وضعیت موجود فرآورده های طبیعی و سنتی.....	۴۲
۸- نقاط ضعف وضعیت موجود فرآورده های طبیعی و سنتی.....	۴۳
۹- سیاست ها، راهبردها و اقدامات پیشنهادی در حوزه کلان سیاست گذاری و مدیریتی.....	۴۷
۱۰- اقدامات پیشنهادی در حوزه فرآورده های طبیعی و سنتی برای بخش خصوصی.....	۵۳
۱۱- نگاهی به آینده فرآورده های طبیعی و سنتی.....	۵۴
فهرست منابع و وب سایت های مورد استفاده.....	۵۶

مقدمه

باسمه تعالی

طب ایرانی، میراث گرانقدر هزاران دانشمند و حکیم برجسته این کشور است. سرزمینی که تاریخی به بلندای هزاران سال دارد و در دوران تمدن اسلامی، آوازه دانش و تبحر طب باستر اوج رسید. آثار اندیشمندان بنام این مکتب طبّی از جمله ابوعلی سینا، محمد بن زکریای رازی، سیداسماعیل جرجانی و ... قرن‌ها راهنمای دانش‌پژوهان دانشگاه‌های طب شرق و غرب بوده است. متأسفانه این گنجینه علمی ارزشمند که به دریایی پر کور و زاینده می‌ماند، به دلیل بی‌مهری برخی و خودباختگی گروهی از گذشتگان، مدتی به فراموشی سپرده شد.

حوزه طب ایرانی از جمله موضوعات مهم حوزه سلامت به شمار می‌رود که از دیرباز مورد توجه قرار داشته و در سال‌های اخیر نیز با اقبال عمومی مردم روبرو بوده و روند رو به گسترشی را تجربه کرده است. اما این وجود، به دلیل سوء استفاده برخی سودجویان، علیرغم تلاش‌های وزارت بهداشت، نارسا به است تا کنون متناسب با محتوای ارزشمند این طب، به جایگاه واقعی خود، دست پیدا کند.

همچنین رفتارهای شبکه‌ای که شامل ترویج و تبلیغ بکارگیری روش‌های نامتعارف و اثبات نشده برخی از مدعیان دروغین این طب با عناوین جعلی است، روزانه بر طرفداران و مصرف‌کنندگان آن افزوده است. این امر تا بدانجا پیش رفته که این مدعیان، با سودجویی از عنوان طبیعی و غیرمضر بودن داروها برای سلامتی بدن، به قیمت آسیب‌ها و عوارض جدی برای بیماران، توانسته‌اند سودهای هنگفتی را به دست آورند. با توجه به اینکه چالش‌های به وجود آمده در این حیطه، واکنش‌های

مثبت و منفی را در سطح جامعه و نیز از سوی نهادهای و حتی مرجعیت دینی در پی داشته است، لذا سازماندهی و ساختارمند کردن حوزه طب ایرانی و احیای آن به شیوه متعارف و صحیح به عنوان ضرورتی انکارناپذیر درآمده است.

از سوی دیگر علیرغم اینکه بنظر می‌رسد لازم است وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متولی کلیه خدمات سلامتی، من جمله طب سنتی باشد؛ در کشور عزیزمان شاهد تنوع و تعدد مراکز متولی و تاثیرگذار در این حوزه هستیم.

مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری در راستای مأموریت‌های محوله، مصمما در شرایط اقتصاد مقاومتی، و نیاز کشور به تولید ثروت دانش بنیان و ایجاد اشتغال؛ اقدام به شناسایی حوزه‌های دانشی با ظرفیت و توان بالای بومی نموده است، و در همین راستا با بهره‌گیری از افراد خبره در حوزه طب و داروسازی سنتی، خصوصا با نگاه فناوری‌های نوین و انتقال تکنولوژیهای مرتبط از کشورهای پیشرو در زمینه محصولات طبیعی، اقدام به تشکیل کارگروه طب سنتی، ذیل گروه سلامت در معاونت امور زیستی نموده است.

در گام اول و پس از مشورت با دست‌اندرکاران وسیعی از صاحب‌نظران بر آن شدیم تا دستاوردهای یک دهه فعالیت بخش‌های مختلف کشور در توسعه و ساماندهی طب سنتی را مطالعه نموده و ضمن احصاء چالش‌ها؛ افق‌های پیش رو را برای سرعت بخشیدن به ارتقاء و توسعه خدمات طب سنتی ترسیم نماییم.

امید است تا در آینده نزدیک شاهد قرارگیری طب سنتی کشور عزیزمان در جایگاهی شایسته، چه در نظام خدمات بهداشت و درمان کشور، چه در عرصه‌های بین‌المللی باشیم.

گروه سلامت

معاونت امور زیستی

مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت

ریاست جمهوری